

PŘÍLÍŠ
TENKEJ
LED

ZDENKA HAMEROVÁ

motto detektivka

Příliš tenkej led

Vyšlo také v tištěné verzi

Objednat můžete na
www.motto.cz
www.albatrosmedia.cz

Zdenka Hamerová
Příliš tenkej led – e-kniha
Copyright © Albatros Media a. s., 2019

Všechna práva vyhrazena.
Žádná část této publikace nesmí být rozšiřována
bez písemného souhlasu majitelů práv.

ALBATROS **MEDIA**

PŘÍLIŠ TENKEJ LED

ZDENKA HAMEROVÁ

Praha 2019

I.

Davídek se vzbudil. Vynořil se v kuchyni s rozčepýřenými vlásky, kňoural a ospale si mnul oči. Možná ho vyrušila tekoucí voda v koupelně, protože Petr se právě sprchoval.

Saša uklízela suché nádoby. Hned jak zahlédla malého chlapíka, položila utěrku, popadla tělíčko do náruče a konejšivě ho odnášela zpět do postýlky. Zvedla jsem se ze židle. Aspoň mám možnost pomoci, když už jsem tu zůstala. Tápavě jsem otevírala dvířka kuchyňské linky a zjišťovala, kam co patří. Opatrně jsem pokládala talíře jeden na druhý, osušila ještě vlhké příbory a snažila jsem se objevit tu správnou zásuvku. Kupodivu to nebyla ta první. Ležely v ní různé papíry, dětské výkresy a také ohmataný blok. Zvědavě jsem natáhla ruku. Na zelených deskách se leskl pečlivý nadpis *PRO LUCKU*. Překvapeně jsem zavrtěla hlavou. Pro Lucku! Tedy pro mne?! Pak jsem zvedla oči a téměř zatajila dech, abych se přesvědčila, zda se nevrací Saša z pokoje nebo Petr z koupelny. Zběžně jsem otočila několik stran a vrátila se k té první, plné jednoduchých obrázků, spirál, klikyháků, poznámek a škrtanců. Bylo to Ditino písmo! Písmo mé sestry! Tak silné a roztančené... vypadalo neuvěřitelně živě. Živé písmo mrtvého člověka. Ucítla jsem slzy a rychle zamrkala, aby je řasy zahnalý zpět.

Ozvalo se klapnutí dveří. Bleskově jsem tlustý sešit uvěznila do zásuvky a dodělávala práci, kte-

ré jsem se ujala. Za Sašou se kolébal Petr v čistém tričku, džínách a s brunátným obličejem.

„Davídek se vzbudil, asi se mu něco zdálo,“ vysvětlila Saša.

„Nevím, jak u tebe, ale tady se budí každou noc, pořád hledá mámu,“ zabručel Petr. Pak se mu obličej náhle rozjasnil, jako by chtěl odehnat černé myšlenky: „Tak, ženský! Dáme si ještě deci!“ rozhodl. Sáhl do lednice pro načatou lahev laciného vína. Zvedl ji do vzduchu a ukázal nám vinětu, jako bychom byly znalci.

„Bohužel, jinou břečku nemám,“ pokrčil rameny.

„Péto, už nepij, prosím tě. Vždyť jsi prve zbouřal půl flašky vodky,“ upozornila ho Saša a mile se na mě usmála, jako by se tím za svého o tři roky staršího bratra omlouvala.

Spiklenecky jsem na ni mrkla a zadívala se jí do tváře. Nebyla moderní typ jako Dita. Vypadala tajemně, jako dáma ze starých renesančních obrazů. Nápadné líce stínily hlubokým hnědým očím pod vysokým čelem, a to vše bylo lemováno tmavými dlouhými vlasy.

„Nebud' jak naše matka, Sašeno,“ zahučel Petr a sáhl do police pro další sklenky. „Jo, holky, říkal jsem si, jestli nechcete omrknout Ditinu kosmetiku. Je toho plná koupelna. Možná i nějaký drobnosti, oblečení a tak.“

Polkla jsem. Dita měla perfektní šatník, což o to. Postavy jsme měly zhruba stejné. Ale nedovedla jsem si představit, že bych její věci nosila. Podívala jsem se na Sašu. Ta sklopila oči a semkla rty. Petr si všiml našich rozpačitých pohledů.

„Já vím, nesluší se nabízet hadry po mrtvých. Asi

všechno naházím do pytlů a postavím k popelnici," konstatoval.

Do úzké kuchyně vplula šedesátiletá žena v elegantním županu, co diskrétně zakrýval noční košili. Rozcuchané vlasy se spláclým kolečkem na temeni prozrazovaly, že už ležela dlouho. Sjela Petra pohledem. „Neměli byste jít spát?“ Rozhodné rty nečekaly na odpověď a dál hovořily: „Lucinko, odestlala jsem vám na pohovce v obýváku. Není tam moc místa, ale spí se na ní docela dobře.“

„Už jsem tu spala několikrát. Děkuju. Za chvíli si půjdem lehnout," zamumlala jsem.

„A ty, Sašo, koukej jet domů taxíkem. Petr ti ho zavolá a vyprovodí tě až k němu. Rozuměl jsi, Petře?“ obrátila se k synovi.

„Jasně!“ kývl Petr.

„Jdu vám zhasnout světlo, nevádí?“ Sáhla po vypínači a rozsvítila jen štíhlou zářivku pod kuchyňskou linkou.

„A nechlastej, Petře! Ráno vstáváš do práce.“

„My si poradíme, neboj, mami!“ odsekl muž netrpělivě a furiantsky dodal: „Půjdeme spát, až se nám bude chtít!“

„Tak dobrou," vzdychla žena, která neměla chuť hádat se s opilým synem.

Dveře tiše zaklaply a v bytě se rozhostilo ticho. Odkáslala jsem si a sáhla po sklence. Blondatý muž uchopil tu svou a smutně ji pozvedl. „Tak na děti. A na nás.“

Všichni tři jsme se setkali očima. Můj švagr Petr – Ditin manžel, jeho sestra Saša a já. Smočili jsme rty ve sladkokyselém moku.

Saša postavila sklenku na stůl a ušklíbla se nad nevalnou chutí. „Peťulko, zavolej mi tu drožku, prosím tě. Pojedu domů.“

„Ty tu nezůstaneš do rána? Proč? Já bych si leh-
nul na zem a ty do ložnice.“

Teprve teď jsem měla možnost vidět Sašin na-
plno rozzářený úsměv – byl stejný jako Petrův.

Dvě půvabné vrásky vedle úzkých rtů.

„No, dneska bych tomu i věřila, že usneš na
zemi,“ uchechtla se. „Ale já tady nechci spát. Lu-
boš mi ráno přiveze Bědu. Byla bych hrozně ner-
vózní. Vždyť víš, jaká je s Lubošem domluva.“

Petr se postavil. „Já dám exšvagrovi stejně jed-
nou do huby!“ mávl hrdinsky rukou. Malinko se
zamotal, než se natáhl k telefonu, který odpočí-
val na kuchyňské lince, a popadl ho do dlaně.
Vymačkal číslo a zahlaholil svůj požadavek taxi-
službě.

„Půjdu čekat dolů,“ řekla Saša. „Nemusíš mě
vyprovázet,“ podívala se na Petra.

Ten hrábl do peněženky a vyndal hrst zmuch-
laných bankovek. Pak Sašu objal a cpal jí je do
zadních kapes džín. „Na, vezmi si to.“

Saša se odtáhla. „Dej pokoj, Petře, já nic nechci.“

„Co nechceš? Abych tě objal? To nemůžu obe-
jmout vlastní ségru?“ rozhazoval rukama a smál se.

„Ty mě neobjímáš, ty se o mě opíráš.“

Sledovala jsem hru sourozenců. Petr přivřel oči
a mátožně sestře pohrozil prstem.

Bílé světlo ze strany způsobilo, že mu stín nad
lícemi vykouzlil bílé váčky. V tu chvíli připomínal
žabáka. Vlastně ano, velké tmavomodré oči, hus-
té obočí, světlé, mírně prořídle vlasy a starostlivé
vrásky na čele. Nebyl ošklivý, to ne...

„Nezlob mě, Sašeno, nebo ti nasekám!“ culil se.
„Jen si ty peníze vezmi, tágo je drahý.“

Žena se k němu otočila zády a uchopila mě
za paže. „Měj se hezky, Lucko. A přijed'. Dita mi

o tobě hodně vyprávěla, mám pocit, jako bych tě dobře znala.“

Do malé vesnice za Prahou, kde Saša žila se svým jediným synem, za ní Dita jezdila často. Snad že si byly blízké věkem, moc si spolu rozuměly. Přiznám se, že jsem na jejich přátelství i žárlila.

„Někdy se s Petrem svezu, nebo se sejdem tady,“ slíbila jsem, jak už to bývá.

II.

„Jsi hodná, že jsi zůstala,“ usmál se Petr smutně, když Saša odešla.

„Přijela jsem kvůli dětem,“ přiznala jsem po pravdě, což ode mne nebylo zrovna taktní. „Tebe jsem samozřejmě taky chtěla vidět,“ snažila jsem se napravit svou upřímnost.

„Děti tě mají rády. Mohla by ses tu ukázat častěji. Vždyť nebydlíš tak daleko, ne?“

Nechtělo se mi přemýšlet, zda jde o pozvání ze slušnosti, jako tomu bylo před chvílí se Sašou, nebo to myslí vážně. Nemůžu se starat o sestřiny děti, na to prostě nemám. Dnes jsem s nimi byla celý den, ještě přežiju zítřek a pak hurá domů... To jsem ale hnusná. A sobecká. Byly tak šťastné, že mě vidí, koneckonců Petr taky... Jakkpak se jim tu asi žije s babičkami?

„Co jsi měl na mysli tím ‚častěji‘?“

„Já nevím,“ pokrčil rameny. „Prostě víckrát než jednou za tři měsíce a na vánoční svátky. Ale máš svůj život. To jsem jen tak plácnul, nic jsem tím nemyslel.“

„Aha. Petře, něco by mě zajímalo,“ stočila jsem řeč jinam. Zelený ohmataný blok mi nešel z hlavy. Snad se nic nestane, když se na něj zeptám. „Co je to za sešit v prvním šuplíku?“

Petr vrávoravě vstal a natáhl se ke kuchyňské lince. „Jo, málem bych zapomněl...,“ otevřel zásuvku a podal mi ho.

„Nechtěla jsem šmírovat, promiň. Jak jsem uklí-

zela ty přístroje...,“ vysvětlovala jsem. Mávl však rukou, aby mě přerušil.

„Co je to?“ zeptala jsem se znovu zvědavě a natáhla po něm ruku.

„Nejspíš nějaký dopisy,“ špitl tajemně. „Od Dity. Nedávno jsem je našel v prádelníku, když jsem probíral její věci. Myslel jsem...,“ zadrhnul se mu hlas a bezradně si otřel dlaně o kolena, „že jsou pro tebe. Že by chtěla, aby sis je přečetla ty. Měl jsem v plánu ti je dneska předat.“

„Vypadá to jako deník,“ konstatovala jsem.

„Jo? No vidíš. Schovej si ho. Ber, je tvůj,“ ujišťoval mě dojatě.

„Četl jsi ho?“ zeptala jsem se a znovu ho prolistovala. Tak Dituška pro mě nechala zápisky. Moje milovaná sestřička na mě takhle myslela...

„Ne, proč?“ zavrtěl utrápenou hlavou. „Je určenej tobě. Krom toho, stejně jsem neměl čas.“

„Ále nebreptej! To ti nevěřím!“ ušklíbala jsem se.

„Fakt ne, přísahám!“ Olízl dva prsty a zvedl je nad hlavu. „Mohl jsem to stopit a přečíst. Jenže já jsem zásadovej, víš? Tak si ho doma pěkně prostuduj, třeba budeš moudřejší.“

Pozdvihl sklenku a zapil svoje blábolení douškem vína. „Pořád mě mrzí, že jsem neodhadl, jak na tom Dita je,“ pokračoval s povzdechem. „Možná umřela kvůli mně.“

„Jdi ty, nenamlouvej si takový nesmysly,“ konejšila jsem ho a zasunula deník do batůžku pod židli, aby si to Petr náhodou nerozmyslel.

„Deprese je zákeřná a smrtelná nemoc. Sytej hladovýmu nevěří. Rýma, horečky, záněty, zlámaný kosti..., to všechno je vidět a nikdo nepochybuje, že to bolí, nebo je to nepříjemný. Depka holt vidět není. Možná se svým způsobem sna-

žila volat o pomoc. Jenže já, zabeďněnec, jsem tomu nepřikládal žádnéj význam.“ Při posledním slově se mu zatřásl hlas.

„Blbost,“ okřikla jsem ho. Vůbec se mi nechtělo pouštět se, už postodvacáté, do pitvání Ditiny smrti. Všichni měli výčitky. Máma s tátou, bratr, Petr..., jen já si tu sebevražednou verzi, které se všichni tak tvrdošijně drželi, nechtěla připouštět.

„Kde by mě napadlo, že je na tom tak mizerně?“ zakňoural a hřbetem ruky si rozmázl slzu po tváři. „Jo, je to ostuda nevědět o problémech nejbližšího člověka. Jenže když se nesvěřila? Kromě toho, zabít se a nechat tři malý caparty osudu není zrovna hrdinství!“ vykřikl.

„Tiše, vzbudíš děti! Dita nebyla žádnéj srab,“ namítla jsem podrážděně.

„Ale jdi. Na každýho někdy může přijít slabost. Ovšem kdyby to každej řešil jako Dita, moc by nás tu nezbylo. Byla srab!“

S přibývajícím množstvím vypitého alkoholu mě Petrovo plkání šťvalo víc a víc.

„Pojedu domů,“ plivla jsem našťavaně a cítila na prsou i krku rozlévající se horkost.

„Neblázní,“ zamumlal a vemlouvavě naklonil hlavu. Hlasitě funěl a víčka mu očividně těžkla.

„Nebudu poslouchat, jak se navážíš do mojí ségry, která se ani nemůže bránit!“ vstala jsem a zapátrala pod židlí po batohu.

„Vždyť já ji miloval jako nikdo,“ pronesl smířlivě. „Byla to nejlepší ženská, jakou jsem v životě poznal. Tolerantní, chápavá, spolehlivá... Jasně že jsme měli i problémy. Ale který manželství je nemá, že jo? Tak si zase sedni a neurážej se,“ poručil. „Taky byla skvělá máma. Já prostě jen nechápu...,“ opět mu selhal hlas a upřel lesklé mod-

ré oči někam do zdi. „Jak nám to mohla udělat? A co už vůbec nechápu, jak si mohla vybrat takovej způsob smrti? Utopit se v řece. Rozumíš tomu? Kdyby spolykala prášky nebo vylítla z balkonu, ale proč skočila do vody?“

„Nevím,“ přiznala jsem. Žádný způsob smrti se mi nezdál dost dobrý. Spíš mi vrtalo hlavou, proč se utopila skoro čtyřicet kilometrů od domova, když pár stanic tramvají odtud tekla Vltava. Jestli tu něco nedávalo smysl, pak právě tohle. Představa jsem si, jak Dita cestuje vlakem či autobusem, smířená se životem i smrtí... Možná si prohlíží fotky dětí a myslí na to, co chce udělat. Vystoupí ve městě, kterým protéká hluboké, místy promrzlé Labe. Nepřítomně si razí cestu davem lidí, aby se vymanila z náruče civilizace, pomalu a beze spěchu míří k vodě. Lepkové slzy jí mrznou na lících. Loudavým krokem se vydává podél břehu, únorový vítr si ledovými prsty pohrává s jejími dlouhými vlasy. Choulí se před ním do kabátu s kožešinovým límcem, jen do té doby, než objeví mírný svah s prořídłym rákosím či schůdky. Rozeběhne se a... „Je to kravina,“ řekla jsem nahlas. „Přemejšlela jsem o tom tisíckrát. Myslete si všichni, co chcete, ale Dita nenáviděla studenou vodu. Pokud se nějakým nedopatřením ocitla na koupališti, trvalo jí dvě hodiny, než se osmělila a vlezla tam. Já myslím, že šlo o neštěstí, a nikdo mi to nevymluví. Možná měla depku. Třeba chtěla bejt sama a odjela z Prahy. Ale to, že spadla do vody, byla náhoda.“

„Ještě pořád tomu věříš? Nechala přece dopis.“ Vstal, opět otevřel první zásuvku v kuchyňské lince a zalovil na jejím dně. „Vrátili mi ho, hned jak skončilo vyšetřování.“

„Tohle není dopis na rozloučenou. Načmárala to jen tak,“ máchla jsem rukou. Držela jsem se svého přesvědčení zuby nehty.

Petr unavenou dlaní rozložil bílý pomuchlaný papír. *JÁ UŽ NEMŮŽU DÁL!!!* naléhavě křičela červená propiska.

„No, vážně toho moc nenapsala,“ ušklíbl se.

„No právě!“ odpověděla jsem významně. „Hele, Petře, nechme toho,“ sykla jsem nespokojeně. „Vy si myslíte, že se zabila, já tvrdím, že tam spadla náhodou. Proč si vybrala zrovinka tohle místo k procházce, je tajemství, který asi nikdy nerozluštíme. Tak nač se v tom dál hrabat? Proč to rozebírat a obracet ze všech stran? Máme šanci dozvědět se víc? Nemáme!“

„Třeba si všechno ještě promejšlela cestou,“ uvažoval švagr a úplně ignoroval můj výbuch zlosti. „Možná chtěla opravdu jen vypnout, relaxovat. Co já vím? Když se pak dostala do parku, všude tma, zima, nějak to na ni dolehlo...“

„To je blbost. Nechápu, že se tý sebevraždy všichni tak držíte. Vždyť jste ji znali stejně jako já?! Víš, co vždycky říkala? Lepší je mít depku nežli hrb na zádech.“

„Byla jsi tam? Viděla jsi to místo?“ zeptal se.

„Ne, k tomu jsem zatím nenašla odvahu,“ přiznala jsem se.

„Já jo, nedalo mi to. Svezl jsem se do Nymburka autem, ale vydal jsem se k Labi od nádraží, kudy zřejmě šla. Vyptal jsem se na cestu a za chvíli jsem byl v parku, kde se to stalo. Břehy jsou opravdu blízko cesty. V únoru mohlo bejt i víc vody, jak tál sníh, ale musela by bejt namol jako teď já, aby se tam skutálela náhodou. Krom toho leželo trochu sněhu. Sice jen zmrzlý zbytky, ale uklouznutí by

přece bylo vidět. Dědula se psem ji našel neda-leko schůdků. Nevím, u kterejch, jsou tam několi-kery. Policajti se mi nesvěřili, kde to přímo bylo.“

„To jsem teda nečekala, že se tam vypravíš. Jak tě to napadlo, prosím tě?“ vydechla jsem pře-kvapeně.

„Nevím. Chtěl jsem to místo prostě vidět.“

„Třeba vyšetřovatel přehlídl, že je někde zvá-lenější tráva, jak šlápla vedle, když sešla z cesty,“ hájila jsem Ditu. „Víš, jak vypadá starej rozbředlej sníh? Všude plno stop od lidí, od psů i od ptáků. Přes den taje a večer zase umrzne.“

„Vyloučeno. Nemohla šlápnout vedle. Cesta je asfaltová a dobře osvětlená.“

„Tak jak je možný, že ji nikdo neviděl spadnout?“

„Nevím. V jednom úseku u slepýho ramene nejsou žádný domky. Začátkem února je pořád ještě brzo tma. Zřejmě zrovna nikdo nešel.“

„Už dost, Petře. Neber mi moje přesvědčení,“ zaprosila jsem. „Půjdu si lehnout. Nevadí?“ Poci-tila jsem únavu, beznaděj, a chystala jsem se ko-nečně vytratit do šera obývacího pokoje.

„Nevadí, jen jdi,“ pokrčil rameny. „Já vím, una-vuju tě.“

„Jo, trochu jo!“ přiznala jsem. Vysrkla jsem zby-tek nechutného sladkokyselého nápoje a zvedla se ze židle.

„Něco ti povím,“ upřel na mě oči a donesl skle-nici k ústům. „Stejně to byla hrozná mrcha.“ Prud-ce zaklonil hlavu a vyprázdnil baňatou nádobu. Zašklebil se.

„Prosím?“ zamžikala jsem. Řekl mrcha? Alko-hol mu zmátl jazyk a přeřekl se, nebo jsem špat-ně slyšela?

„Ale nic.“

„Ne, ne, počkej. Ty jsi řekl, že byla mrcha!“

„To že jsem povídal?“ zasmál se. „Ne, to se pleteš. Opravdu. Vyprávěla ti Dita, jak jsme se seznámili?“ zeptal se. „Určitě jo,“ konstatoval, s námahou se postavil a zastoupil mi cestu. Pak se otočil, sáhl do lednice a vytáhl pro změnu lahev vodky. Otrásla jsem se při pomyslení, že do sebe budu soukat další dvě deci čehokoliv.

„Abych se přiznala, ani nevím,“ vzdychla jsem odevzdaně. „Vzpomínám si, že tě přivedla domů představit a za pár tejdnu nato už jsi žádal o její ruku, protože byl Kája na cestě.“

Rázem se mi vybavil mamčin šokovaný obličej. „Znáš vůbec pořádně toho chlapa? Co je zač? Z jaký je rodiny?“ vztekala se, když za Petrem zapadly dveře a na stole trůnila kytice karafiátů, které dvě hodiny předtím zpocenou dlaní předal budoucí ženich vyděšené budoucí tchyni. „To si fakt chceš vzít chlapa, kterýho znáš s bídou tři měsíce?“

Dita klidně seděla v křesle, popíjela čaj, nechala mámu vymluvit a pak tiše pronesla: „Proč ne?“

„Jak: proč ne?“ zabručel tatínek. „Co o něm víš? Jak zjistíš, co v člověku je, za blbý tři měsíce?“

Bratr Lukáš kolem ní prošel, pohládl jí zatím ploché břicho a skřehotavým pubertálním hlasem pronesl: „To nejdůležitější už zjistila, ne?“

Tenkrát mi bylo dvacet a měla jsem z toho záchvat smíchu.

„Jo, to byla sranda,“ uchechtl se Petr, jako by věděl, nač myslím, a chvějící se rukou nalil vodku do sklenky od vína.

„Zejtra nám bude pěkně blbě,“ hlesla jsem tiše.

„Nemáš aspoň kolu nebo sodovku? Takhle samotný to pít nemůžu.“

Znovu se natočil k lednici, zabalancoval a přidržel se stolu.

„Sed', prosím tě, já se obsloužím,“ vyskočila jsem a vyndala baculatou lahev perlivé vody.

„Ach jo. Chudák Dituška, berunka moje vyplašená...“, rozněžnil se.

Už mlel vážně nesmysly. Dituška mi nikdy nepřipomínala vyplašené stvoření. Ba naopak. Ale co, muži vidí svoje ženy jinak než jejich sestry.

III.

Budík nesmlouvavě hlásal tři hodiny ráno, když jsem se mírně opilá složila na bachratou pohovku v obývacím pokoji.

Zachumlala jsem se pod deku a prolistovala ohmataný blok. Snad zrovna on vydá svá tajemství a odpoví na všechny otázky.

Dneska jsem byla u psycholožky. To koukáš, co? Chtěla jsem znát odpověď na pár drobností. Například proč si každé večer připadám jak stará sešlapaná PET lahev, proč se mi chce někdy z ničeho nic bulit a jindy mě zase rozzuří úplná banalita, proč mám někdy chuť vůbec nevylézat z postele a proč nejsem šťastná. Nevím, co se mnou je, že se tak zmítám. Pořád jako by mi něco chybělo, stále vnímám nějakou díru v pozadí. Prázdnost. Dobrá, řekneš si, nikdo není šťastný, štěstí přece netrvá věčně. Ovšem já nejsem ani spokojená. Připadá mi, že nic nemá smysl, všechno je pořád tak odporně stejné... Snad jsem už dlouho na mateřské. Nebo s Petrem. Nevím... Ze všeho nejhorší je, že se nemám nač těšit. Poslední dobou přede mnou není nic, z čeho bych se mohla radovat. Večer pak usínám a říkám si: Tak. Skončil další den. Kdyby vůbec neexistoval, o nic bych nepřišla.

Děti jsou zdravé a temperamentní. Až moc. Kdy se ze mě stal jen uječený dohlížitel, rozhodčí v ringu a sestra poskytující první pomoc, ani ne-

vím. Vím jen, že už nejsem ta mladá nadšená maminka, jako jsem byla s Kájou. Od té doby, co je na světě David, si připadám jako v pasti. Nehnu se z domu. Nejstrašnější jsou nemoci. Jeden cosi přitáhne ze školy, druhý to za týden chytí a za další týden třetí. Máme z toho měsíc a půl ustávání k nočnímu podávání antibiotik, blitíček do postele, nervů, doktorů... samozřejmě to chytím já nebo Petr... Asi bys mi na to řekla, že David už nemusel přijít. Nebyl v plánu. Ale to Petrovo nadšení! Byl tak šťastný, že i já jsem se začala těšit. Stejně bych se k potratu nikdy neodhodlala. Ne že bych proti nim byla, ať si každý dělá, co chce. Ale já bych na něj prostě z principu nešla. Nelituju. Chraňbůh!! Jenže mě nenapadlo, že zůstanu na všechny starosti sama.

Člověk si vždycky myslí, že o něco přichází, a když to pak má, stejně má pocit, že o něco přichází. Pamatuješ, jak jsi mi volala a povídala: „Ty se máš, já bych se chtěla usadit, mít stálého chlapa, rodinu, zázemí, vždyť já nemám nic!“ To jsem zrovna čekala Davida a říkala jsem si v duchu: Jo, holčičko, máš všechno. Máš svobodu.

Doktorka byla hodná a příjemná. Řekla mi, že nemám depresi, ale splín a stres, že mám zřejmě málo pozitivních podnětů. Že bych si měla dělat víc radosti, vážit si sama sebe, chodit na procházky, pít hodně tekutin a dostat do těla co nejvíc vitamínů. Tyhle rady mě fakt pobavily. Kdybych se mohla SAMA sbalit na procházku, kdykoliv by se mi zachtělo, těžko bych asi byla ve splínu, že jo. Taky mi navrhla, že bych si mohla psát deník... Prý se tomu říká grafoterapie. Všechny zážitky, problémy, myšlenky pěkně načmárat na papír.

Prý se mi uleví a zároveň se budu moci na své chování v určitých situacích podívat s odstupem, až to budu po sobě jednou číst. No, nevím..., připadá mi to zbytečné, nechápu, jak na to, nechce se mi a nemám na to čas. Abych však měla pocit, že jsem všechny doktorčiny rady nehodila za hlavu, zkouším to.

Psát jen tak pro sebe nedokážu. Budeš můj terapeut, jo? Třeba ti dám tenhle sešit jednou přečíst, ale nejsem si jista, že by tě zajímaly moje nicotné a hloupé problémy. Proč nicotné a hloupé? Protože si samozřejmě uvědomuju, že jsou na tom lidi daleko hůř. Ale nač se srovnávat s tím, kdo se má hůř, že jo?

Kdepak, musím přemoci zvědavost a číst pěkně popořadě a strážlivě! Zaklapla jsem sestřiny myšlenky uvězněné do linkovaných stránek, uložila je pod polštář a vydala se přes celý pokoj k vypínači.

Ráno mi pod deku zaplula dvě drobná tělíčka, uvelebila se mi po boku a cizí ledová chodidla na stehnech mě vytrhla z království snů. Malá ruka mi zvedla pramen vlasů a dětský hlásek mi důležitě zakřičel do ucha:

„Jdeme na pohádky, teto!“

Bojácně jsem otevřela oči. Terezka se prudce zvedla, sáhla na stůl po ovladači a zkušeně zapnula televizor. Pohlédla jsem do plachých očí druhého společníka. Cenil na mě svých deset čerstvých zubů v nesmělém úsměvu a držel si pokrývku těsně pod bradou.

Zvláštní. Dokážu se pobavit se školákem Kájou. Víím, jak se zavděčit čtyřleté slečně. Ale ten-

hle tvoreček s nohama do „o“, žvatlající první krkolomné věty, tvrdě se prosazující mezi staršími sourozenci, je pro mě stále hádankou. Netuším, jak si s ním hrát, není mi jasné, zda chápe, co povídám, a neumím ho zabavit. Na děti v batolecím věku mi zkrátka chybějí buňky.

„Ahoj,“ mrkla jsem na Davídka. Jeho ústa se stáhla do tenké stydlivé čárky a oči si zaplácl dlaněmi. Cítila jsem, že bych ho měla polechtat, laškovat s ním, přitulit ho k sobě, ale byla jsem bezradná. Aspoň jsem si opřela hlavu o tu jeho, která mi připadala div ne stejných rozměrů. Tenké blondaté chmýří mě zašimralo na čele.

„Takhle vždycky ráno lezl k mámě,“ sdělila mi Terka věcně, aniž odtrhla oči od bachratých barevných postav na obrazovce.

„Máma není,“ zamumlal David.

Dveře do pokoje se tiše otevřely a průvan přinesl vůni lehkého parfému a laku na vlasy.

„Nechte tetu spinkat a pojdte se oblíkat!“ zašeptala Petrova matka.

„To je dobrý, já už stejně nespím,“ zvedla jsem se honem.

„Jé, Lucinko, a mohla bych vám tu nechat tyhle dva, abych je nemusela tahat do školy s Kájou?“

Zahanbeně jsem si prohrábla zacuchané vlasy a otočila se k upravené šedovlasé dámě. (Po spláclém kolečku ani památky.)

„Samozřejmě,“ houkla jsem do Kájova ukřivděného: „Tý jo, oni koukaj na pohádky, já chci taky!“

„Díky moc,“ zvolala babička.

„Ještě pusinku, Kájo, až přijdeš ze školy, už tu nebudu,“ vymrštila jsem se v noční košili.

* * *

Za půl hodinky byla paní zpět. Z ponocování i al-

koholu mě bolela hlava, takže jsem stihla jen ustlat a obléknout se. Petr už zřejmě dávno odjel do práce a měl můj obdiv za to, že se mu podařilo vstát.

„Asi jsem měla připravit snídani, že? Můžu vám nějak pomoci?“ pokusila jsem se o omluvný úsměv a sledovala starší ženu, jak maže další krajíc máslem.

„To je dobrý,“ odpověděla s úsměvem. „Co vás to napadá! Určitě vám po včerejšku není nejlíp. Jen co dodělám snídani, hned uvařím česnečku. Však on si Petr taky dá, až přijde z práce.“

„Děkuju. Nedělejte si se mnou starosti.“ Usmála jsem se na Terezku, která hloubila dolíčky do vrstvy másla na své snídani.

„Co to děláš, prosím tě?“ sykla na ni babička, když před Davídkou položila barevný talíř nakrájeného chleba.

„Já chci taky mašinky,“ zakňourala dívenka a malými dlaněmi si vzdorovitě podepřela oblíče, až se na růžových tvářích objevily buclaté faldíky.

„Ty jsi už velká, Terinko, přece se s tím nebudu krájet i tobě? Tak,“ oddechla si babička spokojeně a protáhla se úzkou uličkou mezi Davídkovou židlí a kuchyňskou linkou. „Dáte si čaj? Nebo radši kafe jako já? Měla jsem vás obsloužit první, vždyť jste host. Jenže to víte...“

„Jste hodná,“ hlesla jsem s povděkem. „Trochu čaje by mi možná spravilo žaludek...“

„Hned vám ho naleju. Já se z toho Petra picnu. Jste dobrá, že vám není špatně,“ pokývala uznale hlavou.

„Byla jsem dobře najedená. Ta večere, co jste vařila, byla skvělá, ani nevím, jestli jsem vám po-

děkovala,“ vrátila jsem uznání.

„Mně? Kdepak. To přivezla Saša.“

„Aha.“

Paní měla laskavé oči a já byla ráda, že nehubuje mě. Kdyby mě včera v noci viděla moje máma, nevím, jak by se tvářila.

„Potřebovala bych s vámi mluvit,“ vyhrkla náhle. Trochu mi zatrnulo. „Se mnou? A o čem?“

Děti se vrátily do obývacího pokoje k televizi. Jakoby z dálky k nám doléhalo výskání, křik a dunivé mumlání přijímače. Seděla jsem na svém oblíbeném stanovišti mezi stolem a lednicí, která mě chladivým tělem s vrněním studila do zad. Z hrnků na igelitovém ubruse líně stoupala pára a káva provoněla kuchyni. Pohledná šedesátnice seděla naproti mně. Vložila do úst cigaretu a její konec nechala olíznout oranžovým plamenem. S úlevou vydechla šedavý kouř. Napjatě jsem čekala, co z dámy vypadne. Jako by zachytila můj zkoumavý pohled, vlídně ke mně stočila oči. „Konečně klid,“ řekla s úsměvem. „Já vím, že bych dětem neměla dovolit tolik času u televize, ale ono je to stejně brzy omrzí a my máme na chvíli pokoj,“ dodala upřímně.

„Chtěla jste se mnou mluvit o něčem důležitém?“ pobídla jsem ji. Ráda bych měla jasno. Babička smetla obvyklým gestem kuřáků drobné vločky popela ze stolu a rozpačitě usrkla z horkého šálku. Prohlížela jsem si její pobledlý obličej, tu a tam protkaný křížovatkami jemných vrásek, které se cudně skrývaly pod tenkou vrstvou pudru. Vypadala mladší, hádala bych jí něco přes padesát, i když už před pár lety oslavila šedesátku. Tvar očí zdědil Petr po ní, i s žabími váčky, které Saša neměla. Také její rty byly poněkud šir-

ší a nos jemnější a špičatější.

„Ano, chtěla,“ přátelsky natáhla ruku a položila mi ji na zápěstí. Ten cizí, suchý dotek mi nebyl zrovna příjemný.

„Zápřah se třemi dětmi špatně zvládám. Ze začátku to ještě šlo, ale...“, zarazila se, jako by si znovu přehrávala v hlavě, co právě vyslovila. Trochu se zapletla do vlastních vět. „Však vy mi rozumíte. Byla jsem zdrcená, že Petr zůstal s dětmi sám. Ovšem zároveň jsem se s nadšením vrhla do domácnosti, abych mu pomohla. Mám vnoučátka moc ráda a užívám si s nimi každou chvíličku. Jenže jsem už přece jen unavená babička. Musím si někdy odpočinout.“

Souhlasně jsem kývla, ale uvnitř jsem pocítila zděšení.

„Zejtra půjdou děti k Saše. Má domek, zahrádku a Běďa bude rád, že si bude mít s kým hrát. Kája k němu vzhlíží, to víte, o čtyři roky starší chlapík... Saša je skvělá. Pomůže Petrovi postarat se o ně a bude jim tam líp než v paneláku. No a já budu mít aspoň pár dnů pro sebe. Všichni musíme pomáhat, když jim, chudákům, odešla máma. No, nebudu chodit kolem horký kaše. Vím, že se vaše maminka o víkendech střídá se Sašou. Jenže já bych potřebovala vystřídat v tejdnu.“

A je to venku! „Chodím do práce,“ namítla jsem honem.

„Rozumím. Chtěla jsem vám jen navrhnout..., co kdyby mě maminka střídala u dětí během tejdne a vy Sašu o víkendech?“

„Za mámu nemůžu mluvit,“ vyhrkla jsem rychle a osvobodila své zápěstí stále vězněné horkou dlaní.

„Pokusím se s ní domluvit sama. Taky to nemá

jednoduchý. Nebo už si bratr s přítelkyní našli byt?“

„Ne, ještě ne. Pořád bydlí u našich.“

„Hm. Tam si děti vzít nemůže,“ uvažovala babička nahlas. „Nejradši bych dala Davida do jeslí, ale připadá mi malej. Kromě toho nejbližší jesle jsou pět zastávek tramvají a pak pěkný kus cesty pěšky. Terka by do školky chodit mohla. Jenže když je doma, David nevyžaduje tolik mojí pozornosti, víte? Tak!“ Semkla rty a několikrát se nadechla, snad aby měla sílu pokračovat.

„Vaší mamince zavolám. Chápu, že to pro ni bude těžký. To věčný pendlování mezi dvěma byty i stěhování oblečení a osobních věcí znám víc než kdo jinej. Ale co vy? Jak mi odpovíte? Nemůžeme v tom Petra nechat samotnýho.“

Nad žaludkem se mi svíjel had. Cítím ho vždycy, když nevím, jak odmítnout, abych neurazila. Kdybych se totiž neovládla, musela bych se šklebit při pomýšlení na dva zabité víkendy v měsíci.

„Já nevím. Občas snad.“

„Občas?“ zopakovala paní nechápavě.

„Nejsem si jistá, že se o ně dobře postarám. Nemám s dětmi zkušenosti, nerozumím jim,“ vymlouvala jsem se, jak nejlépe jsem dokázala.

„V tom není žádná věda,“ odmávla obavy rukou.

„Co dělá o víkendech Petr?“ napadlo mě. „Jestli nechodí do práce, může být s dětmi sám, ne? Vždyť je to táta, jsou to především jeho děti.“

Paní smutně sklopila oči a típla cigaretu. Odmlouvavou reakci zřejmě nečekala.

„Když jsou děti u Saši, Petr je tam samozřejmě s nimi. Vaše maminka chodívá sem, nebere si děti k sobě. To přece víte.“

Ano, v třípokojevém bytě by se čtyři dospělí

a tři děti ušlapali.

„Nezlobte se, ale je například spousta matek samoživitelek. Nemají babičky, dědečky, tety, jsou na všechno samy, vydělají o polovinu míň než Petr a taky se musejí o děti postarat,“ promluvila ze mě statečná feministka. A co? Vždyť to byla pravda. Petr včera přišel z práce, hodil bundu na věšák a za chvíli mu pod nos přistála večere. Prádlo jsem pověsila já, babička vykoupala děti, uložila je...

„Vy tu nežijete. Je to strašně náročný! Petr se o ně nezvládne sám postarat!“

Chápala jsem. Jen by mě zajímalo, jestli by se babička přetrhla, kdyby všechno bylo obráceně. Kdyby Dita zůstala s dětmi sama a Petr z jakéhokoliv důvodu nežil s ní.

Do kuchyně vešla Tereška. Plížila se neslyšně okolo kuchyňské linky, uši i oči dokořán, aby jí nic neuniklo.

„Copak chceš, Terko?“ vyskočila babička ze židle. „A co děláte? Je tam podezřelý ticho,“ dodala káravě.

„Chci prosím napít,“ požádala vzorně. „Jo, a David si maluje fixama,“ upozornila.

„Maluje? Proboha kam?“

„Na sedačku,“ odvětilo dítě nevinně.

„Tos mi to nemohla přijít říct?“ vyjekla babička a sunula se vystoupným bříškem kolem stolu ke dveřím do obývací místnosti. „Kde ten fix vzal?“

„Já jsem mu ho půjčila.“

„Bože, dítě, jsi normální?“ křikla paní.

Tereška jí zastoupila cestu. „Udělej mi nejdřív pití, babi. Ten fix stejně nepíše,“ oznámila konejšivě.

„Jak to víš?“ zeptala se babička smířlivějším tónem a nalila do sklenice trochu džusu.

„Vyzkoušela jsem ho předtím na noze. A hele...“

vyhrnula si tepláčky ke koleni a ukázala nám sytou čáru táhnoucí se přes lýtko, která u kotníku mizela doztracena.

„Přestal najednou psát, tak jsem mu ho půjčila.“

Babička přinesla kbelík se saponátem. Zatímco mírně hubovala Davida a vysvětlovala mu, kam a čím se maluje, já klekla na koberec a drbala kartáčem umazanou pohovku. Už abych odtud byla pryč!

„Musíme se nějak dohodnout,“ slyšela jsem, jak babička mumlá, skloněná k nadité zásuvce, z níž lovila papíry, aby si děti mohly kreslit.

„Mám ještě jedno vnuče. Jsem pořád tady a Bědu zanedbávám. Představte si, že Saša ani nemukne. Vůbec nic mi nevyčítá! Přitom to taky nemá jednoduchý, když zůstala sama.“

„Já vím,“ vzdychla jsem.

„Když odmítnete, pochopím to. Taky jsem byla mladá. Chcete žít po svém, a ne se starat o sestřiny děti. Museli bychom to vykoumat nějak jinak, no.“

„Promyslím si to. Snad by to šlo,“ začala jsem povolovat. Ale nechtěla jsem se vzdát svého pohodlí lacino. „Vždyť tu nemusíte spát, můžete bydlet doma. Terka by šla do školky a Davida byste hlídala, jen dokud by Petr nepřišel z práce,“ plánovala jsem jim drze program.

Žena složila papíry na stolek, uložila fix a hrábala do zásuvky pro pastelky. Pak se narovnala a dlouze se na mě zadívala. „No... Až se domácnost bez mámy zaběhne, asi to tak uděláme.“

Za úplného vyvrhela rodiny jsem také být nechtěla. „Ozvu se Petrovi,“ slíbila jsem.

IV.

S úlevou jsem kráčela na tramvaj, s batůžkem na zádech a pod paží sestřin blok. Čekala mě cesta přes celou Prahu se třemi přestupy. Za hodinku a půl budu doma, pokud nebudu muset postávat na zastávkách déle než deset minut. Kdybych cestovala do Kolína, byla bych tam rychleji, než když jedu tímhle městem.

Na ostrůvku mezi dvěma proudy frekventované silnice postávala hrstka lidí. Choulili se před studeným větrem, který ohýbal štíhlé topoly a poháněl nachová mračna přes dubnové slunce.

Přitáhla jsem si bundu ke krku a zařadila se do stáda cestujících.

Zavolal Petr. „Ani nevím, jestli jsme se rozloučili,“ pronesl.

„Pokud si vzpomínám, tak jo,“ usmála jsem se.

„Včera jsem tě zapomněl upozornit, že tě bude máma přemlouvát na hlídání. Říkala ti něco?“

„Jo, stalo se. Nějak si to zařídím,“ zamručela jsem. Mou nevoli v hlase musel zachytit.

„Prosím tě, nemusíš. Máma dělá, jako bych nebyl schopnej postarat se o vlastní děti. Jsem jí hrozně vděčnej, že mi pomáhá. Ale kdyby večer vypadla a nechala nás samotný, byl bych mnohem radši.“

No prosím. A máme tady názor druhé strany.

„Proč jí to nepovíš?“

„Bavili jsme se o tom stokrát. Nedá si říct. Pak je utahaná...“

„Ráda ti pomůžu, Petře,“ vypadlo ze mě najed-

nou, ani nevím jak. Snad jsem se s tou myšlenkou opravdu začala smířovat.

„Nemám vůbec žádný soukromí,“ zanaříkal muž, aniž vnímal, že jsem mu právě velkoryse nabídl pomoc. „Doma nemůžu nic najít. Všechno je přerovnaný, přemístěný, mám toho už po krk. Až bude Davídek větší, zůstanu s dětmi sám,“ rozčiloval se.

„Maminku si budeš muset zkrotit.“

„Pokusím se. Ale lehký to nebude,“ slyšela jsem, jak se funivě usmál.

„Tak se měj a ozvi se, kdybys potřeboval,“ rozloučila jsem se.

Dunivý příjezd tramvaje urval jeho odpověď.

Vystoupila jsem z narvaného autobusu a prodra-la se k podchodu. Na cestě kolem pestrobarevných novostaveb vítr zesílil. Sbíral prach z šedavého chodníku a plival mi do očí drobná zrnka. Ještě jeden blok, pár kroků a budu doma. Trávník okolo nových, lidsky vyhlížejících paneláků ještě nestačil zakrýt velkou plochu, na níž nedávno stály míchačky, jeřáby a haldy písku. Silnici lemovaly malé, čerstvě zasazené stromky, a bojovaly s větrem o jediné bohatství, co měly: několik třpytivých lístků. Za zatáčkou mě uvítal prosklený domovní vchod. Okna prázdných bytů vypadala bez záclon smutně a temně. Dům znal už všechny nájemníky, ovšem zatím se nestačili zabydlet. Lovila jsem z kapsy klíče a vstoupila do haly vonící novotou. Studené tlačítko spustilo motor vý-tahu a kabina se s tichým hučením odhodlala k pohybu. Moje dvougarsonka, která vlastně ne-byla tak docela moje, čekala až ve čtvrtém patře. Byla jsem v ní šťastná, přestože závaží hypotéky